

7-...
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Θεσ. III, 7/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-24 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .. *ἔξ. ἀμφοτέρων* ..

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; .. *Οχι* ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *ἤρχαζαντο ὡς ἄτομα. ὡς ἀποστολῶν. χωρὶς. πρὸς μὴνιαν. οὐ μισθῶ ὡς ἐπί. γό. π. λ. ἔ. ἔ. ἔ.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολληγοί, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) .. *καλλήγοι* .. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .. *ὑποταχθέντες ἐν τῷ κράτει* ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *ἔ. 12. δρχ. ἢ κ. π.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποῦ ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .. *Μόνον. γὰρ ἀφ' ἑαυτῶν. ἢ ἀνδρῶν. ἢ ἡμερομίσθου. ὡς ἔ. γό. ἀνδρῶν. 15. δρχ.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .. *Μόνον. ὑπαρξάντων. ἔβρεια.*

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. *ἔκτος. τοῦ. χωρίου*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .. *ὡς. ἐργάται*

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...
δ). ὄργωματα .....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *1932-1934* .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Σιδηροῦν ἄροτρον ἀηδ. 2α ... 1910. Γεωργικαὶ μηχαναὶ καλ. 7α ... 1915* .....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *Μονόφτερο καὶ δίφτερο ἐχρησιμοποιοῦντο* .....

ἡδ. 1α καὶ 2α ... 7α Σιδηροῦν ἄροτρον ἀηδ. ἐργασίαι 6 1α Βόλου. 0 1ν. ἐχρησιμοποιοῦντο Σελ. 1. 1. 1. ἄροτρον .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

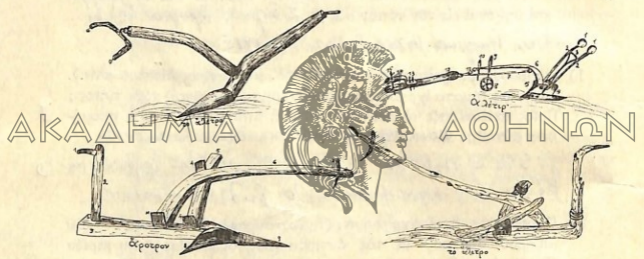
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... *1929* .....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... *1917* .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *1918*.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *1910*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

δὲν ἐχρησιμοποιοῦσιν τοιοῦτον

- 2) Ποῖα ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

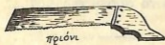
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

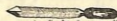
ἀρνη... ἄρνη... ἀρνη... ἀρνη...

πριόνι

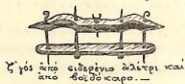

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι) ✕

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *Βοῦδια, ἵππος*.....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο*.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἀναγκαῖος ὁ ζυγός*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.). *ὄνομαζία, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο*

ὄνομαζία, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο

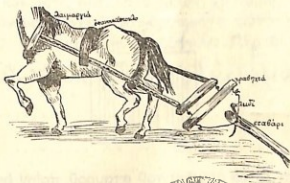
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ὄνομαζία, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο, ἄκαρο*.....
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *κρίκος*.....
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *.....*
 Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *.....*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἄροτριάσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἀρῶνται ὁ γυναικίαι καὶ ἄνδρες.*

ἔ... καὶ κτήνος.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

ὅταν ἔχρησιμοναίται... ζυγίου... ὅταν γυναικίαι.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *τὰ ἄλογα ἔχουν τὰ μεταξίματα, τὴν λακκαριὰ ἀπ' ὅπου φαίνεται ἐκτετατὸν καὶ ἐκτετατὸν ἀπ' ὅπου γίνεται καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐκτετατὸν καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐκτετατὸν.*

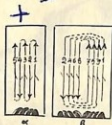
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Μετὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐκτετατὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐκτετατὸν καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐκτετατὸν.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μ.Σ. αὐλακίαις κατ' εὐθείαν γραμμὴν ὡς
καὶ ἐν β. σφ. σφ.

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.); Μ.Σ. ὁριζίαις καὶ ἐν β. σφ. σφ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν;

Μ.Σ. αὐλακίαις

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... π. πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Γεν. μὲν... εἰς ἃ τὰ τῶν... ἐν ᾧ... ἡ δὲ... ἔτι...

Καλλι... ..

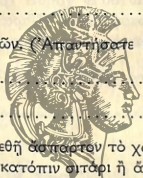
γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Τότε... ὁ... περιβάλλοντα ὀργώματα

ὁ... μετὰ τῶν... ἀποδοτικῶν... ἴ... ρ... ἰ... ..

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δέν... ..
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἡ σπορὰ τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Τότε... μόνον... ἡ... ἔ... ἡ... ἡ... ..

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ἡ... ἡ... ἡ... ..

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... ὁ... ἡ... ..

ἡ... ἡ... ἡ... ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Ξεβάρνα. βιδερένι. σ. ἢ. Μπορνίνα. ρ. γ. Τζουμαράνα.

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Κανειές, ...

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Ἐπιπλάσιο, ἄροισινα, κίμαλα, αἰ. ἰσπύκις, βρακίρες, κέ. το. ἀλλ. ρ. γ. ἄροισινα, ρ. γ. ἄροισι. κέ. το. β. παρ. κ. γ. ἢ. β. παρ. ρ. γ. κέ. το.

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

ὄρα, ἀγ. κ. ν. ο. ρ. γ. ἢ. ἄρ. κ. ν. ο. β. ἢ. μέ. ρ. α. ἀν. τ. κ. ἢ. ρόβη. κέ. το.

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

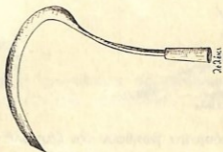
Β. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 με δρεπάνι. ὀδοντωτό. ἔξοδος.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσαι) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μετ' ἑξῆς.....

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἀγ. γ. δρεπάνι, ὀδοντωτό, ἐν. ὀ. ἰ. ἔξοδος.....
 ὀδοντωτό.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

βραχχυλὴ. ἰ. δ. γ. οὐ. ἄνω. ἔξοδος.....

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ἡ.χ.ρ.τ.φ.ν.λ.ο. ἀ.η.δ. . . λ.δ. ἔ.φ.λ.ο.ρ.ι.ο. ....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . . . τ.ο.λ.ε. . ἡ.λ.ο. (φ. . φ.ι.ν. . χ.ε.ρ.ῶν. ....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

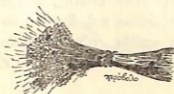
1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . . 35 . - . 40 . ἔ.μ.ε.τ.ο.κ.τ.ῶν . μ.έ.τ.ρ.ο.υ. ....
 ἂ.ν.ω. . τ.ο.υ. ἔ.δ.ἄ.φ.ο.υ. ....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
 τ.ο.υ. τ.α.υ.φ.ἄ.μ.ε.τ.α. (μ.ε.τ.ε.β.ἰ.α.χ.α.δ.) . . . . .

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεiriές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . . Μ.ρ.τ.λ.ε.τ.α. . . ὀ.π.ι.β.ε.ν. . . τ.ῶν . δ.ε.φ.ι.ε.τ.ῶ.δ.ω. ....
 ἂ.μ.ε.λ.ο.δ.ο.ῦ.ν. ὀ.μ.π.α.χ.λ.α.τ.φ.η.δ.ε. (δ.ε.τ.α.ι.) ὀ.δ. ἂ. πο.ι.ο.ι. ....
 μ.α.ι. δ.ε.χ.ο.υ.ν. λ.α. δ.ε.φ.ἂ.τ.ι.α. ....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεiriός) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . μ.ο.λ.λ.ἂ. μ.α.ζ.ι. ....
 4 . - . 6 . χ.ε.ι.ρ.ῶ.ν. τ.α. . ἂ.ι. μ.ε.φ.α.λ.α.ι. ἔ.φ.ρ.ι.ε.μ.ο.ν.τ.α. ....
 6 . τ.ῶ.ν . ὀ.δ.ι.α.ν. μ.α.τ.ῶ.ν. τ.ῶ.ν . ἔ.ν. ....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. ... *Χειρὸ βον λα., Χειριές.* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπήρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *'Α.ν.δ.ρ.ε.σ. μ.ν.ρ.ι.μ.ε.σ.*
ἤρχοντο. καὶ. ἔπαγγελματῆαι. ἄ.η'. μ.ν. Ἀθ.βαν.ία.
μ.ν.ε.α.λ.α.υ.ν.τ.ο. ε.σ. (ν.ε.α.μ.δ.ε.σ.?) .....

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μερακάματο) ἢ κατ' ἀποκοπήν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Μ.ε. ἢ μ.ε.ρ.ο.μ.ι.σ.θ.ι.ο.ν.*
μ.ε.τ.ὰ. φαγητοῦ. (μ.ν.ν.δ.ω.ε. μ.ε. σ.μ.ε.ρ.δ.α.ρ.) .....

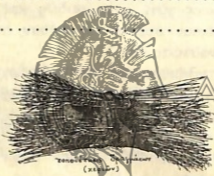
3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *οἱ. ἄ.ν.δ.ρ.ε.σ. π.ε.ρ.ι.*
β.τ.α.ι. ἔ.φ.ε.ρ.ο.ν. μ.ν. π.ε.ρ.ι.α.μ.α.ρ.ι.ν. εἰς. μ.ν. ἔ.ρ.ι.β.ι.τ.ε.ρ.ά.ν.
χ.εῖ.ρ.α. μ.ν. ἔ.β.ρ.ο.ρ.ο.ν. β.τ.ν. μ.ε.β.ν. β.ο.ν.α.ρ.ι. .....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Δι. Μπαχλα
 Τηλιδες (δέτα). μέ. γό. ἴδιο. κινάρι. ἀγία. ρίβα. βρεγμῆνα.
 ἔδιναμ. γά. δεμάτια. χρηγι κοροιοῦντες. ἐν. ἔφραση
 Τόν. κ. κ. τι. τω. ιαν. ι. ιων. η. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

ν. τρώνοντο. πολλὰ μεθί. εἰς. τὰ. ρένια. π. με. τῶν. ....
 β. ἰά. χ. με. φρός. ἴν. ἴδιαν. μα. τῶ. θυ. β. ἴν. ....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐ.τ.φ.ε.φ.ο.ν.τ.ο....

μὲ. χόρ.τ.ο. ἀ.υ.λα.γ.ν.ῆ. ἀ.π.ο. ε.χ.ρ.α.ν.ς. μ.ῆ. κ.α.λ.λ.ε.ρ.γ.ε.ῖ.α.ς.
ἀ.ν.ο.μ.α.β.ο.μ.έ.ν.ο.υ.ς. «.Τ.β.ι.α.ῖ.ρ.ι.α.τ.τ. κ.α.ῖ. ἔ.θ.ε.ρ.ῖ.θ.ε.τ.ο....

μ.ῆ. ῥ.ῖ.ν. κ.α.β.ι.α. κ.α.β.ι.α.τ.τ. ἢ. ξ.ῆ.ρ.α.ν.σ.ι.ς. ἔ.χ.ῖ.ν.ε.τ.ο. β.ῖ.ο.ν

ἀ.χ.ρ.ο. μ.ε.τ.ε.φ.ε.ρ.ῶ.τ.α.ν. β.ῶ. β.π.ῖ.τ.ι.φ.ἔ.τ.ο.π.ο.θ.ε.τ.ε.τ.ο. β.έ.χ.ῆ.μ.α.β.ε.ρ.ο.χ.υ.τ.ῶ.ς
αὐ.τ.ῶ.ν.τ.α.ς.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). μὲ. κ.α.β.ι.α. κ.α.β.ι.α.τ.τ. ἢ. κ.ο.σ.σ.α.ν. κ.ἄ. ....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Κάθε... ἕνα... τὸ... διευκρίνουν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπό.....

20. Ἰουλίου... μετὰ... τὸ... Σεπτεμβρίου.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χωματὰ... λωνο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). Καθαρ... ἔτος... τῶν... ἰσχυρῶν.

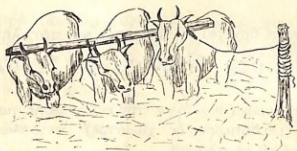
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ὁρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡμέρα... καὶ ἀπὸ... ὥρα... πρῶτον... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς ἀπλότρωιν. Ἐξ ἑνὸς μέτρου ἤ πάλιν ἑξ ἑξαπεντα-
 τὰ δέκα π. ὄρατα. βυρράνι, τὰ ἑμβόλα, καὶ κατόπιν τὰ ἑτοχὰ.
 βαρῶν. β. κ. «Τ. β. ι. α. γ. μ. εἰς» .....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

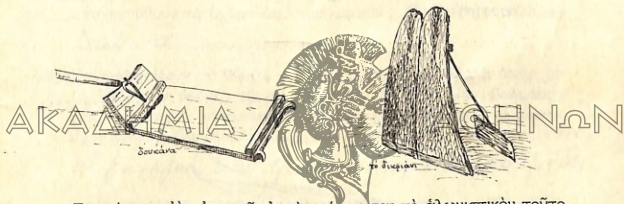
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ. ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰς ἀκρῶν
 ταί σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἐξ ἑνὸς ἢ ἑξ ἑξαπεντα-
 καὶ ὄνι, π. ἑμβόλα, τὰ ἑτοχὰ.
 «Τ. β. ι. α. γ. μ. εἰς» .....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Τὰ ἔνα...
 μετὰ τὸ ἄλλο... μετὰ τὸ... ἀποτὸν... διακρί...

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοιπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπινοήθηεν παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μετὰ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Σπανίως καὶ ἄλλοι...
 ἔχρησθησαν διὰ τὸν ἀλωνισμόν μετὰ τὴν
 παροῦσιν ὀσπρίων ὀνομαζομένων Λουμάνη. Τὰς
 κατασκευάζουσι ἡδίως χωρὶς καὶ ἄλλοι...

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .Μ.Ε. ἡν. ἄν.τ.

2α) 2α. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2β) 2β. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2γ) 2γ. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δουκράν ἢ δικούλι

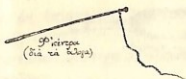
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . . . Γ. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2δ) 2δ. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2ε) 2ε. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 . . . . .

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). . . . .

2ζ) 2ζ. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2η) 2η. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 2θ) 2θ. ἡλίου. με. π. 2. 9. μ. μ. . . . .
 . . . . .

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἐνομήνιστο. *6 τρ. ὠ. φ. α.*.....
100. ἕνα. 6 τρ. ὠ. φ. α. γίν. ἡμέρα......

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνηθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
λαμνιά......

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαιμβανοὺ τοῦ ἀλωνισμοῦ. *καὶ οἱ ἰδιοὶ αἰ. φευροῖ. καὶ ζευοτ. ἀνοκ. φ. φ. φ. α. β. α. γ. μ. α. δ. ε.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
φ. ν. φ. κ. μ. α. ρ. ἰ. σ. α. κ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ......

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *κόπανος ὡ. λ. γ. ο. ὡ. φ. ὡ. φ. α. ! ὡ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ.*.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Ξύλιν. αὐτῆς*.....

κοπάνος εὐροσπύλου

ξύλο κοπανιστέον διὰ τὸ καυτέρημα μικροῦ ἀμυροῦ δημοτικῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; .. *ἀμύρον. αἶ. β. π. λ. κ. κ.*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησιν τών σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἐξήκοντο... μόνον... δι... μικρὰ... πο... βό... λ... γ... ρ... δ... εν...
 ... ε... η... ε... λ... ε... π... ε... ε... ε... δ... ι... κ... α... λ... ε... κ... ο... π... ο... υ... ε... .....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...
 ... μα... ν... ι... δ... .. Μ... ε... ε... δ... ι... κ... ο... γ... λ... α... ρ...
 ... μ... α... ι... .. δ... ο... ὀ... κ... ὀ... μ... α... β... α... κ... .. μα... ρ... ι... σ... ο... δ... ὀ... ι... .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

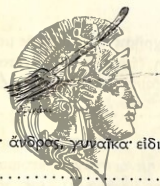
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

... ἦ χ.ε. ... ἑ.θ.ι. μ.γ.ε.ε. ... ἑ.χ.μ.α. ... ἑ.θ.ι.ε. ... ἑ.θ.ι.μ.ο. ...
 ... ἑ.θ.ι.ο.ι.α., ...

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

... μ.ε. ... ἑ.θ.ι. ... μαρ.π.ο.θ.ᾶ.ἰ.ἰ. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῆ ;

... Ἄνδρ.α. ....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

... κόμπια ... μ.ε. ... μα.ε.ν.ι.α.μ.α. ... Ἀρχ.κ.μ.ε.θ.ᾶ.β.π.α.
 ... γ.α.ἰ.α. ... ἑ.θ.μ.α.γ.θ.ᾶ. ... ἑ.θ.μ.ν.ι. ... ἑ.θ.μ.ε.θ.ᾶ. ... ἑ.θ.μ.α.ν.ε.θ.ᾶ.

5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

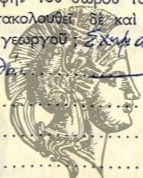
(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

καλὴ πρῶτον μία γυναίκα
 μετὰ κούρα - φουκατὰ - εἰς μὲν...
 καὶ... ἄχρηστα... εἰς μὲν...
 καὶ... ἄχρηστα... εἰς μὲν...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; Ἐχρησάθητε... εἰς μὲν...

μετὰ κούρα... εἰς μὲν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

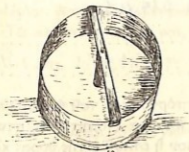
ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἐπαρκα... εἰς μὲν...

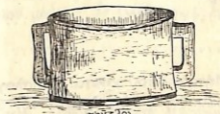
εἰς μὲν... εἰς μὲν... εἰς μὲν...

- γ'.1) Ποῖα ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ἐ.Υ.π.ρ.χ.ε. ὕ. ὀ.φ.ε.γ.γ. ὕ. δ.ε.μ.ῶ.ν. . . Με.λ.ρ.α.ῶ.ν. . . μ.ε.λ.γ.ε. β.ἰ.δ.ο.ῦ.ρ.ε. . . ἰ.μ.α.ῶ.ν.ῶ.ς.*

μίσσοκοίλι

κούπελο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἑλεωνιάτικο κλπ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . . . *Ἰ.φ. ἑ.λεων.ιά.τι.κ.α. . . Ἐ.Υ.π.ρ.χ.ε. (α.β.γ.δ. . .*

.β.τα.μ.π.ὀ.λι. . δη.τα.δ.γ. . δ.ύ.ο. β.ἰ.δ.ο.ῦ.ρ.ε. . με.β.ἰ. . με.ν.ε. ἑ.ν.ε. . β.τα.μ.π.ὀ.λι. . .

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ἐ.ν.ῶ.δ. . ὕ.π. ὀ.μ.ῶ.ν. . καὶ. β.ε. . δο.χ.ε.ἰ.α. . ὄ.νο.μα. .*

β.ἰ.β.ε.ν.α. . ἀ.μ.π.ἄ.ρ.ἰ.α. . καὶ. . κα.ε.φ.ἰ.ν.ε. . ἀ.π.ὀ. . ἰ.χ.α.ρ.ἰ.α. . καί. . π.α.θ.α.μ.ἰ.α.μ.έ.ν.ε. . ἑ.β.ω.σ.ε.ν. . μ.ε. . χ.ῶ.μ.α. . . . .

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Ων. αχουρυν. η. Σβωλ. εφ. ιμ. .
 Θ. η. κ. κ. κ. κ. . . . . .

5) Πώς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . . . .

ἐγίνετο. ἀπὸ τοῦ. καλῶν. στάχυν. . . . .

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . . . . .

ἐφ. πλέγμα. σταχῶν. ἀπὸ τοῦ. στάχυν. ἐπὶ τὸν. εἰκονοστάσιον. ὀπισθεν. . . . .
 π. ι. ω. β. η. ν. π. ἄρτα . . . . .

Πώς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . . . .

ε. σ. φ. υ. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. . . . .

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τίς ἀπομ. ι. ε. δ. . καὶ . η. κ. . 1^η . Μαρτίου . φ. ι. β. γ. δ. κ. α. ρ. .
 οἱ . φ. ι. β. γ. δ. . ὡς . ἐκ. τ. σ. τ. . . . .

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; . . . . .

Τίς ἀπομ. ι. ε. δ. , η. κ. . 1^η . Μαρτίου . ἀπὸ τοῦ . ἡ . ἡμερ. . . . .
 ε. ρ. δ. . ὡς . ἡ . ἡμερ. . . . .

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κληρονομ. Θεωρ. III, 7/1970

ΕΡΓΑΣΙΑ

"Συλλογές της Διδ των Ούνταξιν Κασοραδισω
Ατλαντος ως Ελλοιδος."

Του Διδασκαλου του Διφ. Σχολειου Κτηροφιας - Φοροβίτων
Νταυοδην Διπυτιοισ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

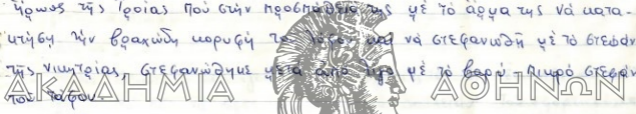

Βορ. Δυτικά της πόλεως Φαράων και εις ἀπόστασιν δέκα αὐτῶ περιπου χιλιόμετρον βραβεύεται ἕνας τόπος ἀγνωστὸς ἔκθετον ἐξ ὅλων τῶν ζένων της περιοχῆς παρὰ τῆς ὠραίας μνηστορικῆς του ἱστορίας.

Οἱ πρόποδες του λούζονται ἀπὸ τὰ καταμάδαρα νερά της μισῆς μισῆς λίμνης εἰς ἕτασιν 2 μέτρον διά γλυκὰ νερά της ὁποίας εἰχον τὸν παχὺ ἴωμοτους τὰ πλατάνια καὶ οἱ λέωντες.

Τὴν ὕψος αὐτῆ τοποθεσία πού δεδωζε τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἕμισθ βῆσι του Ἰνι Γιάννη, ἤρκετο ματὰ τοὺς μνηστους κρόνους ἢ μοιάρικη ἀδελφῆ του Ἀχιλλέα, Ἐπέφεια καὶ ἔλτοξιο παίζοντας μετὰ τὰ γλυκὰ νερά της λίμνης. Κάποτε ὅμως τὰ νερά της λίμνης ἐξήλεφαν τὴν ὕψος τῆς βασιλοπούλας καὶ τὴν κρῆσαν γιὰ πάντα σὺν κρῆσα ἰγματούς.

Ὁ κῶμος ἔυλαφε μισρὰ τὸν λαμὸ της ὠραιώτατης ἀδελφῆς τοῦ ἤρωος της Τροίας πού σὺν προεπάθει της μετὰ τὸ ἄρμα της νὰ κατακτῆ τὴν βραχὺν κορυφῆ τοῦ ἴωμο καὶ νὰ στεφανωθῆ μετὰ τὸ βρεθῆνι της νικητρία, στεφανώθηκε μετὰ ἀπὸ κρῆ μετὰ τὸ βαρὺ μισρὸ στεφάνι τοῦ λαφῶν.

Τὸ ὄνομα της ὅμως ἔμειν ἀξέκατο καὶ θα μὲν γιὰ νὰ θυμῆν ἐξ ἡμέθε διαβάτη τὸ πέρας της ἀπ' τῆ ζωῆ, τὰ νεῖτα της καὶ τὴν ὕψος της. Θὴ μὲν πάντοτε γιὰ τὸ ὕψος ὄνομα της ὑπάρχει καὶ σήμερα. Εἶναι τὸ μισρὸ γραφικὸ χωριὸ Ἐπέφεια κτισμένο ἐκείνω κρῆσι δὶπλα στὸς ὄχθους τοῦ Ἐνιπέα ποταμοῦ.

Ἐργασιμοὶ καὶ κρῆσι οἱ ἔνθρωποι ἔροπαδοῦν μετὰ τὴν ἔροβιαν των καὶ ἔπιτῶκουν τὴν πρῶτον στὸ χωριὸ τους. Τὸ ἔδαφος ἀρετὰ πλούσιο ἀπὸ ἀνεκκῶν ἀνταξοκρῆνεται στοὺς κρῆσι των γεωργῶν καὶ κρῆσι να κερδῖθουν τὴν ζωῆ. Τῶρα κρῆσι οἱ ἔνθρωποι αὐτοὶ ἔροβιαν κρῆσι πρῶτον, μετὰ πρῶτον ὄρεθι γιὰ τὸ χωράφια εἶναι διμάτους καὶ κρῆσι κρῆσι καὶ τὸ κρῆσι θα εἶναι διμάτους. Αὐτὸ βέβαια δὲν κρῆσι κρῆσι γιὰ τὸ κρῆσι κρῆσι ἀπὸ τοῦ 1920 κρῆσι. Καὶ τῶτον γιὰ τὸ κρῆσι οἱ κρῆσι δὲν εἶχον διμάτους χωράφια δὲν εἶχον τὸς κρῆσι των ὅπως τὸς ὄνομαζον κρῆσι, οὔτε ὅμως καὶ μετὰ εἶχαν γιὰ νὰ κρῆσι-

βουν τους όργους των.

Σελ. 1, σφ. Αα2

Τότε (όλες οι ευτάβες αυτές ήταν ιδιουσιμεία δυο μεγάλων
μουσηφόνων του Γιάννη Γυένα και του τούρκου Αχμέτ Ρουβούλ.
Ο έτερος ο αρχηγός κάθε ομογένειας ήταν υποχρεωμένος να παραινεί
ο άλλος στο άφεντιμώ, να έχω ένα βουχάρι άλλοα και μ' αυτό να παρ-
αίρω 75-80 στρέμματα χωράφι. Αν φυσικά ο πατέρας είχε και
ποσειώνος να εργαθώ παραινεί στο άφεντιμώ και του βουχάρι άλλο ένα
βουχάρι για άλλα 75-80 στρέμ. χωράφι.)

- Και για όλα αυτά το άφεντιμώ πώς επιμούσε τουλάχιστον μεθάρμω
Θανάση;

- Βέβαια! Όπως τους κολλήγους μας άφεντούσε ποτό και μας επιμούσε.
Θ' άπρεπε όμως και μεις να δουλεύουμε ποτό και να είμαστε κολλή-
γιστι άλλοις!

- Άλλως;

- Μόλις τελειώνω ο κολλήγος τότε το άφεντιμώ του το άφεντιμώ και κούπε-
γες. «Τα πας να βράς ο' άλλο χωρέο δουλειά». Το άφεντιμώ τα
πράγματα όλα στο κάρου του και το άφεντιμώ στα βύνορα του χωριού.
Και ευέινος ήταν υποχρεωμένος να βρά άλλο ητέον δουλειά. Αυτό ήταν
το χέλι του. Γι' αυτό θ' άπρεπε ποάντα να δουλεύουμε ποτό και να-
τά. Από την αρχή της χρονιάς ποού γίνονταν τα άφεντιμώ, ή ποτό, ή
μέχρι και του άφεντιμώ.

- Και πώς άφεντιμώ και ποάντα ο' ευέιντα τα χρόνια ποάου;

- Α! αυτό είναι μεγάλη ιστορία. Άλλα μέσα βλέπεις τώρα, άλλα τότε!

Τότε δέν υπήρχαν τραυτέρ και μηχανές. Τότε άίχαμε άλλοα ή βοδια.
Σιδερένια αλτέτρια μονόφτερα στα όποια βούαμε τα άλλοα και άφεν-
τιμώ το άφεντιμώ στα μαυριά. Τα άλλοα άίχαν και αυτά την κολλήγιστι
στολή τους. Πρώτα-πρώτα θα άίχαν τα «μπαβόλια» (μασσίτρες),
κολλήγιστι την λαμαρξιά ή όποια άπό την μιά μεριά και άπό την άλλη
άίχε άπό μια κολλήγιστι σιδερένια, άπό την όποια ο γεωργός
άφεντιμώ μετ' άφεντιμώ ποού άφεντιμώ μέχρι την γάλαττα άπό τον

Σελ. 7, σφ. Αβ2

Σελ. 7, φ. ΑΣΒ2*

γάντζο της οποίας επιάνετο το άλγερ. Έτσι να φεε τότε το γέφυρο
 και (υρατώντας στα ^{Σελ. 7, φ. ΑΣΒ3} χέριαμάς τα βχοινιά σου ήταν σταθεμένα κησ τή
 κρασλήμα των άλογων ή των κερώντων των βόδιων διωδύνατε τή βωα όπου
 ήμεις θέλαμε. Αν ήταν τή βόδια σου θα όρχωναν έπρεπε να έχουν
 και βωό με τίς βούτες και τή κηφισήλια για να όδυσχούται ίβω το βωό
 στο όρρωμα. και έτσι άρχισε τή όρρωμα για να άνωτουθή εν ύπερα
 ή επορ. Τότε φυσικά ή βόδια ήταν λίγη γιατί δεν ύπάρχον λίπάβματα.
 Έδω λίπάβματα χραιομοδούβατε για όρωτη βορρά και αλλα βέ λίγη
 ποβότητα για δουμή τή 1932-1934 περίπου. (Τή ^{Σελ. 3 φ. Α. Δ. 1} λίπαίνατε όμης διαφο.
 ρετιμά τότε ήμεις. Πρώτα-πρώτα δει τή έπείραμε ότα τή χωράγια τόν
 γδιο χρόνο. Τή μισά τήν μετ χρόνια και τή μισά τήν άκην. Τή όγιναν εν
 βουραβόδων λίγη. Τή έχαμε βέ νταίμεις ύπως τή θέχατε ήμεις. Έτσι
 βουραβόδων κατ τή χωράγια κατ ήταν κατ ήματα για επορ.)

Είχατε ταλαιπωρία πολλές τότε. Αρξήκατε τόν ζεντ έμβριο και τείνω
 κατ τόν γενόρην δουλώονταυ κατ ήμεις. Ξυνονοκατε τή πρωί με
 ή καρό τας, και ή καρό! Οί σουτε τον τή τα λήτες ό στο τήν ζώ τή
 καμωμένης έργων εν να έδουσαν και από κατ άρχονταν ό βουθός
 υρατώντας στο χέρι του ένα τενεύς και μεβα είχε βαποννάδα για να
 ρίχνη στις ρόδες για να μίν τριβουρ έτσι. Φτάνετε στο χωράφι βεγορλώ-
 νετε 2 άλγερ, βείκατε τή άλγερ κάνατε τόν βταυρόβμαυ και άρχισατε
 μόλις στοίπωνε ή στοίμωνε τή άλγερ χυρίκατε τόν βαυσίτρα άνοπόδ
 και βίνκατε τή ενι με τήν βυτροπούλα. και έτσι μεχρι και τόν ουτώ
 βριο όρρινατε ό κατ ένας μετ τή χωράγια του. Ύπερα χυρίκατε τή χω-
 ράγια σε επορίες και με τή βαπονούτ ή βαποντρούβ ά έπείραμε τή
 χωράγια. Άρδια είχαμε μόνον τίς κυριαίς και τίς μερίτς, γιορίτς. Τού Άι-
 δυήτηρ, τίς Παναχίας τίς Μεσοβοριτίας κ. άκην. Τή Παναχίας άπ τή όρβου
 τίς παραπονής α ζουαίς, έβρασαν από λίγη ποβότητα από καθε είδω δαφν
 τριαών, έτοιφισαν όρβόγορα τή όποια θυγαίνανε τή πρωί στην έμυτθίς,
 έμινονταν τή διαβάβμα και τή έμιορασαν στα βωα ότην άντιδωρο για
 να έχουν δύναμη και να είναι γερά. Γιατί άν ψωφίσε κατένε βωο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

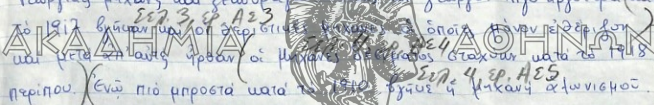

Είμαστε υποχρεωμένοι να δώμε να τὸ ἀναφέρουμε στὸ ἀρκετικὸ νὰ μᾶς
δῶτε χρῆματα νὰ ἀγοράσουμε ἄλλο. Φυσικῶς αὐτὰ τὰ χρῆματα μᾶς τὰ ἔχουν
τοῦτε πάλι ἐν' ἡμῶν τῶν μαθητῶν.

Τὸ βράδυ συστήρα μὲς Πανγκίας συστήραμ ὁμὴν αὐτῆ ἡμῶν ἀξίτη (ὅτι
μῆτρα) καὶ δῶν ὁ αὐτῆ ἀνάβαμ ὑπερὶ γιὰ τὸ καλὸ. Καὶ ὅταν μὲ τὸ
καλὸ τελειώνη ἡ σπορὰ γτινάμ καὶ τοῖς ἰουμουμάδες.

Τί τὰ θές! Καλὸ εἶνενα τὸ χρόνια ἄλλα κουραφάσταν σωτὸ
γιατὶ δὲν εἶχαμ τὰ συμπερινὰ μέρα. Βλέπετε ὅτι μέρα ὑπάρχουν (τὰ
τραυτέρ σου εἶδε ^{Σελ. 3, φ. ΑΕ2} γιὰ ἀρκετὴ σπορὰ ἔχρησι βοδοίσημα κατὸ τὸ
1927 περιπου.) ἔχουν ἀξίτηρια μὲ σωτὸ ὁμὴν καὶ τὸ ὄργανο τελειώνη
χρήγορα. Φυσικῶς καὶ σὸ μπροστά ἡμῶν δὲ ὁμοίως κουραφάσταν σὸ σὸν.
γιατὶ τότε οὔτε διδέρνιο ἀτέτρι ὑπῆρχε σπορὰ φονάχα ζῆλινο: δὲν τὸ προ-
γίταε ἔχῃ φυσικῶς. Ἀρκετὸρα βέβαια κατὰ τὸ 1915 βγῆσαν καὶ οἱ
Γερμανοὶ μηχανεὶ καὶ ζευγάρια ^{Σελ. 3, φ. ΑΕ3} καὶ σὸν ζευγῶ. ἴσῃ ἀρκετὸρα (κατὸ
τὸ 1917 βγῆσαν ^{Σελ. 3, φ. ΑΕ3} οἱ ἀρκετὸρα μηχανεὶ ὅποια ἦσαν ἐξ ἀρκετῶν
καὶ μὲ τὰ αὐτῶν ἡμῶν οἱ μηχανεὶ ἀρκετῶν σταχῶν κατὰ τὸ 1918
περιπου.) ^{Σελ. 4, φ. ΑΕ5} ἔνω μῖο μπροστά κατὰ τὸ 1910 βγῆσε ἡ μηχανὴ ἀτμολογῶν.)

Μὲ αὐτὰ τὰ μέρα μποροῦσαν οἱ Γερμανοὶ σὸν ζεχίγορα καὶ μὲ
ἴσῃ ὁμὴν νὰ περιφῶν, νὰ ἀτμολογῶν τὰ σπορὰ τοῦσ καὶ νὰ μαζεύων
τὴ βοδὴν σὸν χρήγορα στὰ σπορὰ τοῦσ. Μῖο μπροστά ὁμῶς, σπορὴν ἔρδουν
αὐτὰ τὰ μέρα ἡ σπορὰ καὶ ὁ ἀτμολογῶν ἦταν μὲγῆλο καὶ ἴσομοτο
πρόβλημα. Ὁ ἀρκετῶν ἀρχίσε κατὰ τὸν σπορῶν. ^{Σελ. 14 φ. Βγ1} (Τὸ ἀρκετικὸ
ἔφερε καὶ ἔργατῆ σπορῶν ἀπὸ τὰ μῆρη τῆς Ἀλβανίας καὶ τοῖς ζεχα-
νε αὐτῶν.) ^{Σελ. 14 φ. Βγ2} (Τὸ ἀρκετικὸ τοῦσ ἦταν 15-20 δρχ. περιπου μὲτὸ
φασητοῦ, σπορῶν σπορῶν.) Οἱ πρωτεργάτες, κατῶντες ζεχίγια
στὰ χέρια τοῦσ ἔδερῶν, καὶ οἱ ἄλλοι ἔργατῆ, σπορῶν. (Αὐτοῦ-
σοῦσαν ὕπερα μαχατῆδες - ^{Σελ. 16 φ. Βδ2} δέται - οἱ ὅποιοι, σπορῶν μὲ τὸ ἴδιο
σπορῶν ἀπὸ ρίφα, βρεχῆμένο τὰ δερμάτια χρῆσιμο ποιοῦντες ὡς ὄργανον
δεξίματος τὸν « κλιτσιανῶν ». ἦταν δὲ αὐτὸς ὁ κλιτσιανῶν εἶνα
ζῆλο ὅπως ἡ σπορῶν, ζεχίη ἡ μῖο μπροστά γιὰ νὰ γτινάμ ὁμῶν

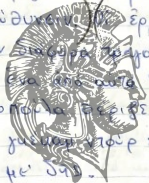
Σελ. 13 & Β 61

στο δερμάτι. (Τα έθέρμαν τα βιτάρια σε 35-40 έυστ. το μέτρο
άνω το εδάφους) (Τα μέγιστων πολλα χειρόβουλα μαζί συνήθως
4-6 και τα το ποδετοῦσαν ^{Σελ. 13, φ. Β 64} κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὥστε οἱ νεφ-
θές νά ἐρίθωνται ὡρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν.) (Ὅσα βιάχια ἔμεναν
εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζα μετὰ τὸν θέρισμόν ^{65Α. 13, φ. Β 62} ἐξήρθησαν)

λαβοῦντα ἢ δὴ τὰ ἢ κοντοστάχια. (Οἱ ἄνδρες κατὰ τὸν θέρισμόν
στο ἀριστερὸ τοῦ χέρι ἔφερον τὴν παλαμαριάν ^{65Α. 14, φ. Β 63} γιὰ νά ἐφορτάσω-
νται και κατὰ τὰς πρῶτας ἡμέρας ἔβησαν σὺ μέγας τους και
ζουγάρια γιὰ νά μή τοῖς μόνον ἡ μέγας μεχρι δού νά συντάθίσουν.)

(Ποτέ ὁ θέρισμός δεν ἄρχιζε ^{65Α. 15, φ. Β 64} Κυριακή ἢ Τρίτη, ἢ Παρασκευή.
Ἀλλὰ τίς ἄλλες ἡμέρες.) (Μέγας μετὰ τὸ θέρισμα τὰ ἔδιναν δεκά-
τια, τὰ βουζιάντων πολλα μαζί ^{65Α. 16, φ. Β 63} σε ἰσθιρένια ἢ πάντα με τοῦς
βιάχους ὡρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν.) (Ἐργάτριες κατὰ τὸν θέρι-
σμόν μάλιστα ἐτραγουδοῦσαν ^{65Α. 17, φ. Β 63} ὑμῶντα τὰ ἄρῳδια γιὰ νά εὐχαριστοῦν
ἔτσι και τὸν θραυμλίμονα. Ἐνα ἀπὸ κατὰ ὅπου θέρισμα ἔμενε
εἰς βουρφαροποῦλα θέρισμα ^{65Α. 15, φ. Β 65} τὸ 15, φ. Β 65
ντοῦρ μπρέ γουκαρ ντοῦρ ἢ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ντοῦρ μπρέ γουκαρ ντοῦρ ἢ

δὴ τὰ βιτάρια τὰς νά με ὅτι.
(Στὸ τέλος ἀπὸ μιὰ γωνιά τοῦ χωραφιοῦ δού ἀέθωναν ἄθέριστο,
και ἀπὸ κατὰ βιάχια θάξιναι ^{65Α. 15, φ. Β 66} ἐκίμα βιτάρου ἢ κέντιου και τὸ
υπερῶσαν στο κάρο ἢ σὴν μηχανή γιὰ τὴν κατὰ χρονιά.)

(Κατόπιν κουβαλοῦσαν ^{65Α. 18, φ. Β 67} στ' ἄλωνα τὰ δερμάτια και ἐνῆ
τὰ βάρμε σε θυλωνιές πρὸς ἢ βάβις εἶχε ἐκίμα τετραγώνου
ἢ ὀρθογωνίου μεχρι 2-3 μ' ὕψος και με τοῦς βιάχους ὡρὸς τὰ
μέγας γιὰ νά μή τρῶνε τὰ φῶα και ὕστερα τὰ ὑπόλοιπα δερμά-
τια τὰ βάρμε ὅπως εἶναι ἢ βυσηνὴ τῶ σπιτιοῦ με τὰ βιάχια
ὡρὸς τὰ ἔξω αὐτὴ ἢ γορδ.)

(Τὸ ἄλωνι ἦταν κατασκευασμένο ^{65Α. 18, φ. Β 67} ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό
στα λιβάδια ἢ περιπέδες ὅπως τοῦς ^{65Α. 19, φ. Β 65} γράμματα ὅ και εἰς κατὰ γορ
εἶχε τὸ διστόν γιὰ νά ἄλωνιζε μόνον τὰ διστά του.)

Σελ. 19, ερ. Γα 7.

Ήταν καταγεγραμμένο από χῶμα κατά διαλαβισμένο σπόγγου
και τὸ ἔγραψε χωματόφωνο. (Πρὶν βάλουμε τὰ δεμάτια μετὰ
στάχια τὸ καθαρίζουμε κατά ἀπὸ τὰ χορτοφῶρα τὰ παλαίσαμε
πρὶν καὶ ὑστερὰ ὅταν ἦταν ἕτοιμο ἀρχίζουμε τὸν ἄλωνισμό.)

Σελ. 19, ερ. Γα 8

(Ὁ ἄλωνισμὸς ἀρχίζει οποιαδήποτε ἡμέρα καὶ ἀπὸ τῆς
3^{ης} ἡμέρας ὀρμίνης. Σελ. 19, ερ. Γα 9)

(Στὴ μέση τοῦ ἄλωνιῦ ἦταν τοποθετημένος ἕνας ξύλινος
τύλος στὸν ὁποῖον δένουμε τὰ ψῶα πρὸς τὰ πατώσαν ἐπὶ τοῦ
τὰ δεμάτια. Θὰ βαροῦσαν ὅπως ἔγραψε «Τεταγὰ».

Ἐξοτερα καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μέτρον ἀπὸ τῶν σῶτων
τοποθετοῦσαμε ὄρθια τὰ δεμάτια, τὰ κόβαμε γιὰ νὰ σωρηθοῦν
τὰ στάχια καὶ ἀπολούσως τὰ ψῶα βαροῦσαν τεταγὰ γιὰ
νὰ σατίθουν τὰ στάχια. Σελ. 19, ερ. Γα 10

(Τὰ ψῶα τὰ δένουμε ἐν ἑνὶ κήτῳ σὺν ἄλλο με' θυλίες

ἀπὸ τὸν λαμπρὸν καὶ ἐκρίβειν κατὰ τὸν ἔχοντα ἐν τῷ ἔργῳ
γυρᾶ, ἔστρωσαν γορπες. Σελ. 20, ερ. Γα 11

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(Ἐπιτὸς βέβαια ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτὸν εἶχαμε καὶ τὴν δουσί-
νη ἢ βάβις τῆς ὁποίας ἀποτετεῖτο ἀπὸ κωφτερές πέτρούλης γιὰ
νὰ ἀχυροποιῶνται τὰ στάχια. Τὶς χρῆσιμοποιοῦσθε αὐτὲς καὶ
γιὰ ὅτα τὰ συμπυκνῶν. Καὶ ἄλλα ἀπὸ τὴν χρῆσιμοποιῦ με
τὴν δουσίνη γιὰ μίμης ποδότητες ὀσπρίων. Τὶς καταγεγραμ-
θε εἶδωσι χωριστὴ τέχνητες, καὶ ἔτι ἐγίνετο τὸ ἄλωνισμὸς
μέχρι καὶ τῆς 9^{ης} ἡμέρας τῷ βραδύ.)

Σελ. 22, ερ. Γα 15

(Ὁ Γεωργὸς κατ' ὅταν τὴν
διάρκειαν γυρᾶ ἀπὸ τὸ ἄλωνι με' τὸ δίχαλιν, χύριψε καὶ ἔρριψε
στὸ ἄλωνι τὰ ἀμύσα στάχια. (Ἦχε δὲ τὸ χερί, τὸν καὶ τὴν
βουξέντρα ἢ τὸ καρτείου γιὰ νὰ ὀδηγῇ τὰ ψῶα.)

Σελ. 22, ερ. Γα 13

Σελ. 22, ερ. Γα 14

Σελ. 23, ερ. Γα 16

(Ὅταν τὴν ἡμέρα ἄλωνισμὸς εἶνα στρωῦμα διὰ τὸ εἶνα ἄλλω-
μα σταχίων.) (Ὁ ἄλωνισμὸς τὸ εἶναν καὶ οἱ ἴδιοι γεωργοί
με' τὰ ψῶα τοῦ καὶ ξένου καὶ τοῦ ἑαῦτον «βαλμάδες».)

Σελ. 23, ερ. Γα 17

(Γιὰ μίμης ὀμης ποδότητες γιὰ ἄλωνισμὸς ἐχρηθίμο ποιούσαμε
Σελ. 23, ερ. Γα 18.

Σελ. 23, φ. Γα 19

των υμάνων, (ό οποίος ήταν καταγεγραμμένος από ζυγό πλατάνου.)
(Φυσικά το υμάνισμα γίνονταν στην αώλη του επιτίου
και όχι στα άλωνα. Σελ. 24, φ. Γα 20 [α])

Σελ. 24, φ. Γα 20 [β]

(Το υμάνισμα γίνονταν μόνον από τους ανθρώπους της οίω-
γενσίας και όχι από ζένοους.) (Το ποδοστύλων τους σταχός εις
το έδαφος και εν συνεχεία έγινε το υμάνισμα για μικρές
μόνον ποσότητες και δεν απέβλεπε εις ειδικούς βωμούς.)

Σελ. 24-25 φ. Γα 21

Άφου λοιπόν τελειώνε ο άλωνισμός άρχισε πατόπιν το δίχτυμα.
Μέ ένα ζύλινο βυάρι που το λέγαμε καρποτόι μαζεύαμε
τους σταχός βέ γχήρα επίμητες για να είμαστε έτοιμοι για δίχτυ-
μα. Κατόπιν άρχισαμε το δίχτυμα με το καρποτόι και όλα
σταχούα είχαν αιώρη καρπό και που το λέγαμε «κόμψια» το
ξεχωρίζαμε από τα υπόλοιπα με το υμάνισμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Άφου με το δίχτυμα μαζεύαμε να άποχωρίσουμε τα
άχυρα ή βιατάρα κατόπιν το υμάνισμα από τα παραμένοντα
καύρα άφραχία τα κωμάρα ή κωνάν με το δίχτυμα.

Λέναμε την μια άμυ από το υμάνισμα στην καρποτόι ενός
βύλου και το άλλο κρατούσαμε στα χέρια μας. Έτσι το υμάνι-
σαμε και ύστερα τον υαδαρό καρπό μαζεύαμε σε επίμητες βυ-
με τα όποια λέγαμε «λαμνιά», ενώ τα άχρηστα τα έπαιρναν
οι γυναίκες δια να τα μαφουν άρρότερα στη γάστρα.

Μόλις τελειώναμε και με αυτέ περιμέναμε τον «κτύβι».
Ήταν δε αυτός ο ιδιαίτερος οδ λέγαμε, ο πιο έμπιστος άνθρωπος του
άφεντιμού. Έκεινος έρχότατε και με μια μεγάλη βραχιόδα ζύλινη
στο χέρι του έσφράγιζε βέ ποττές μερίς τα λαμνιά.
Ταυτο γινότατε για να μη υπέψη ο κωλλήζος ή νύστα βιταρ,
από το λαμνιά και φυμιάει το άφεντιμού.

Κήηρχε όμως και ένα άλλο έθιμο.

Όλη τη χρονιά ο χαλουτήμονας έφραζε στο σταυλό του ένα
κατό βρουχι. Όποιος λοιπόν από τους κωλλήζους έβραζε την

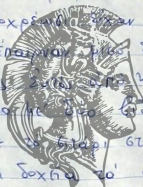

περιβότερη βοδινά ζυτίνο και θ'ήπνε των υαλοθρεμένο ηπουγ.
Γι' αὐτὸ ὅλοι μας οἱ κωλλήχοι θροσπαδούομε πῶς ἀπ' ὅλους μας
θα βρῆθῃ τὴν περιβότερη βοδινά γιὰ νὰ υερδῖοι τὸν ηπουγῆ.

Ἐπὶ ἔτι οὕτως και περιουοὶ κωλλήχοι θου ζυτίνο τὸ
βράδου θου ὁ βῖτω ἦταν θραγιομένης ἄφηνι ἄδεται τὸ ἄτογ-
τους τὰ ὁποῖα ἄελα θωατοῦσαν στὸ λαμνιά, κατέθρεφαν τὴ
θραγιδης τοῦ χαβυτέ, και ὁ κωλλήχος μετὶ ἔρχινε βῖταρι
θάνω στὸ λαμνι ἀπὸ ὄβο εἶχε θπιτι του, γιὰ ν' παρουβιθῆ
στὸ ἀφεντιὸ τὴν περιβότερη βοδινά και νὰ υερδῖοι ἔτι,
τὸ ἔπαδο θα λῆχαμε.

Ἐπὶ ἔτι οὕτως στὸ ἀλὼνι γινῶταν και ἡ κοραβιῆ τῆς βοδινῆ.
Ἐβραθον πρῶτα τὴν δευτῆ μετῶντας με τὰς βιδούρας ἢ κού-
τλας και τὸ ὅτι ἄλλῃ ὑποχρεῖσθαι ἦσαν ἀπὸς τρίτο ἀπόβουο
και τὸ ὑπόλοιπο τὸ ἔπαυον αὐτῶν ὁ κωλλήχος, μετὸ τὸ ἀφεντι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπὶ ἔτι οὕτως μεταθέραμε τὸ βῖταρι στὸ θπιτι μας, τὸ ὁποῖο και
βάβαμε μετὰ βε μετὰ δόχθια τοῦ ἀμπαρία ἢ και βε κου-
φῖνος μετὰ ἀπὸ θιχαριὰ οἱ θποτες ἀπὸ μετὰ ἦταν υαλά ποτα
μεθῖνεις.

Τὸ ἄχυρο τὸ κουβαλοῦσαμε ὕστερα με τὰ υἰάρα μας
γιὰ ὁποῖα εἶχαμε θάνω ἀπὸ τὴς παρθῖνες χυτῶνδια και
ωλεχῖνε γῶρ-γῶρ με θινάρι θου τὸ λῆχαμε τζιτένι, ὅτιν
αὐτῆ τοῦ θπιτιοῦ ὅπου τὸ φτιαχναθ θυμνιά.

Ἐπὶ δὲ διατοχῆ τοῦ θπόρου γιὰ τὴν ἄλλῃ χρονιά γινῶταν
ἀπὸ τὰ υαλότερα βῖταχια ὅπως και βῖταρα ἀπ' τὸ υαλότερο
κωράφι. Ριχναθ δὲ και λιγο θπόρο στὰ υερραμνῖδια τοῦ
θπιτιοῦ γιὰ τὸ υαλό.

Αὐτὰ θοιπὸν ἦταν τὰ βῖβανα τὰ θινάμα, τῶς
γιὰ τὴ θπορά, τὸ ὄρχηθ και τὸν θερῖοθ.

Ἐνῶς ἡμέρα οἱ βυθερνοὶ γεωργοὶ δὲν κομίσονται τὸ σο.

Τώρα υπάρχουν τὰ τρακτέρ μετὰ τοὺς ἄλλους, τὰ δισκώστρα καὶ «ψύφια» γιὰ τὸ βάρνισμα, τὸς σπαρτιές μηχανές γιὰ τὴν σπορά, οἱ λιπαντήρες γιὰ τὰ λιπάσματα καὶ οἱ μηχανές ποῦ σπέρνουν συγχρόνως καὶ ἄλωνίζουν, τὸς κομηνίσις δυλαδὴ καὶ ἔτσι ἔρχεται τὸ γιὰρὶ μόνου του στό σπῆτι.

Μεγάλις εὐωλιγὶς τώρα μετὰ αὐτὰ τὰ μέσα καὶ ἀπὸ μεγάλη βόδνη. Γι' αὐτὸ εἶραβε καὶ καλύτερα.

- Καὶ δὲν μοὶ γέγινε θανάσιμὴ τώρα γιὰ κανένα ἄλλο ἔσθ-φο ποῦ εἶχατε τότε ἔοσις στό νεῖατα σο, π.χ. γιὰ φωτιές ἢ ἀνάβατε καμμιά φορά καὶ πότε καὶ τί συνωδίζατε νὰ κἀνετε;

- Νὰ σοῦ πῶ. Ἀνάβατε φωτιὰ τὴν 1^η Μαρτίου μετὰ ἄχυρα ἢ καὶ ξύλα γιὰ νὰ κοῦν καὶ πολλοὶ ὅπως γέγαρε. Ἄλλη φορά ὕστερα ἀνάβατε μετὰ ἄχυρα μετὰ κάρνα βόλια, ὅλα ἢ κρεμμύδα καὶ καβουλάκια καὶ φαστὶα, καὶ ἔτσι ἀπὸ πο-σοὺ καὶ χορδῶν καὶ ἀλλὰ γερουσιῶν καὶ ἀναβωλοῦσάν περασμένα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Στοὺς γῆρους πάλι μετὰ τὸ πρῶτὸ ὄσπον ἔδρανε ὁ ἥλιος καὶ ἔβρισκε τοὺς καλωμένους νὰ χορεύουν κρετῶντας ὁ ὄρωτος ψυτὰ μὴ κῶτα τοῦ γαιτροῦ ἢ τῆς νύμφης ψυτὴν κατὰ τὴν φωτιὰ. Ἀπὸ τότε ἔμεινε καὶ αὐτὸ ποῦ λέγε ἡμέρα ἔσν καὶς καλοῦν ἔσ γῆρο. «Ὅτ τὸ κῶφου μετὰ ψέσ».

Ἄλλη φορά δὲν θυμῶμαι νὰ ἀνάβατε φωτιές.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶχατε ἔσσις στό νεῖατα σο.

- Τώρα ὅπως θὰ ἤθελα νὰ ρωτήσω καὶ ἐγὼ κατὶ ἢν μοὺ τὸ ἐπιτρέψῃς δυλαδὴ.

Γιατὶ κἀναρε αὐτὴ ἢ συζητῶσι αὐτὴς ὡς ἡμέρες καὶ μετὰ ὄσσις ὅλα τὰ κατὰ σου χρόνια;

- Γιὰ νὰ κἀδω καὶ ἐγὼ θανάσιμὴ πῶς βούλῃτε τότε ποῦ εἶχατε νέος, καὶ γιὰ κατὶ ἄλλο ἄσσημ.

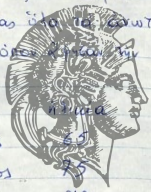
Στὴν Ἀθίνα τὸ κέντρο ἔσσημ τῆς ἑλληνικῆς λαογρ-

φίλοι της 'Ακαδημίας 'Αθηνών συντάσσει βιογραφιών 'Αθηναίων της Ελλάδος και χρειάζονται όσα αυτά για να τους βοηθήσω και εγώ όσο μπορούμε. Δεν ξέρουμε φυσικά κατά πόσο αξιολογούμε τον βιογράφο αυτό. Ξεκαθαρίστε εμένα και εμένα είναι αρμόδιοι θα το κρίνουν.

Ξέρω ευχαριστώ λοιπόν μπάρμπα Θανάση για όλες τις πληροφορίες και να με συμπιάσει και σε κούραση τόσο πολύ. Σίγουρα είναι να θυμάσαι τα νεύρα σου και τα δικά σου χρόνια και τώρα σε βλέπω ευτυχώς γιατί δίγυρα το κομμάτι σου αναδύεται το παρελθόν σου.

Υ.Γ. Η βιογραφία έγινε σε το χωριό 'Υπέρεια από τους πληροφορίες βιβλιώντας όλα τα καλύτερα περνώντα από τα χρόνια του χωριού όπου κέρσισαν την περιβάσειση φωτίζοντας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- α) 'Αθαν. Ανδρειόπουλος
- β) Γεώργ. Ανδρειόπουλος
- γ) 'Αθαν. Σωτηρόπουλος

65
75

Τραχηματ. Ανώτατος
Δημοσιος
-7-
-7-

γεννηθέντες 'Απαρξ, σε το χωριόν 'Υπέρεια όπου και κατοικούν.
Συλλογώς

[Μταφούτης Δημήτριος του Βαίον, διδύματος. Η βιογραφία αυτή έγινε το 10-24 Μαρτίου 1970]